

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

YAHYA KEMAL

Rubâiler

Hayyam Rubâilerini Türkçe Söyleyiş'lerle

1 9 6 3

R u b â î l e r

Bu kitap, Yahya Kemal vârisleri Reşat Beyatlı, Adile Güreralp, Nârin Özbalkan ve Çetin Sencan ile İst. Fetih Cemiyeti arasında yapılan mukavele gereğince, Cemiyetin Yahya Kemal Enstitüsü tarafından yayınlanmıştır. İçindeki şiirlerin her türlü basım ve yayım hakkı mahfuzdur.

YAHYA KEMAL

Rubâîler

1 9 6 3

Yahya Kemal Külliyyatı : 3

(Yahya Kemal Külliyyatı'nın üçüncü kitabı olan bu eser, Yahya Kemal Enstitüsü yayınlarının 6. ve İstanbul Fetih Cemiyeti neşriyatının 50. kitabıdır.)

RUBÂÎLER

Farkında değildik göğe ermiş setiminiz
Şimdengerü gülzâr-ı suhan'dir yerimiz
Gitmiş haber-i neşvesi Hayyâm'a kadar
Haz vermiş alıbbâ'ya rubâîlerimiz

Y. K.

İSMÂİL DEDE

Tâ'ûna giriftâr olarak Mînâ'da
Can verdi cehennem gibi bir hummâda
Fânî ise öz bestelerin hallâkı
Doğmak yaşamak nâfiledir dünyâda

R U B Â Î

Ahbâbını ister iyi ister kötü seç
İdbâra düşersen seçilirler er geç
Birçokları küsmüş gibi bîgâneleşir
Onlar sana küsmeden sen onlardan geç

NİHAD SAMİ BANARLI'YA

İhrâmı serenler bu bahârâbâde
Dünyâ ile ukbâyı getirmez yâde
İşrette keder bahsini açmaz bir rind
İçmez beşerin zchri katılmış bâde

HALÛK ŞEHSUVAROĞLU'NA

Çık tayy-ı zamân et açılır her perde
Bir devr geçir istediğin her yerde
Ben hicret edip zamânımızdan yaşadım
İstanbul'u fethettiğimiz günlerde

F U A D Ö M E R ' E

Eslâf kapıldıkça güzelden güzele
Fer vermiş o neşve'yle gazelden gazele
Sönmez seher-î haşre kadar şî'r-i kadîm
Bir meş'aledir devredilir elden ele

MERÂRET

Dil-besteyiz ahhâbe esîriz yâre
Onlardır açan gönülden binbir yâre
Bîgânelerin kahrını görmüş değiliz
Ta'nettiğimiz nâfiledir ağyâre

R U B Â Î

Hayyâm'ı alıp tercüme et derlerse
Öğrenmek için tâlib isen bir derse
Derdim ki rubâîsini nazmetmelisin
Hayyâm onu türki'de nasıl söylerse

RUB Â İ

Nemrûd eder işkence ve bilmez de neye
Mahkûmu sokar mengeneden mengene
Mahpûsunu ıtlaak edemez zevkinden
Mahkûm eder ammâ bilemez kaç seneye

İHSAN'A ¹.

Cem mezhebi vaktinde şu dünyâ ne'ydi
Cûşîşle akan hayât rindâne'ydi
Günler geceler her biri bir türlü şerâb
Nef'î sâgar Nedîm meyhâne'ydi

TEGA AF Ü L

Bilmem nedir enfüsî nedir âfâkî
Kimdir fânî cihanda kimdir bâkî
Dünyâyı saran boşluğu hissetmiyelim
Peymâneyi boş bırakma doldur sâkî

HAYÂLÂBÂD

Şehzâdeyi hapseyledi zâlim pederi
Bir kasra ki gözler göremez gökle yarı
Aksetti o kasrın der ü dîvarından
Her sâniye Binbir Gece efsâneleri

CEMAL YEŞİL'E

Hâtırlatır erbâb-ı dil'in sîneleri
Yekdîğerc akseyleyen âyîneleri
Rahşan görünür her birinin ka'ından
Nâdîde mücevherât gencîneleri

Dr. ADNAN'A

Bir âlem açan zaferlerin en geniş
İstanbul fethi Tanrının kutlu işi
Gün doğmadan evvel o güzel sâatte
On bin yiğidin Büyük Gedik'den girişi

ŞEKİP TUNÇ'A

İyman bir şevk olan zamanlar geçti
Peygamberlerle kahramanlar geçti
Dağ silsilesinde bir geçit bulmak için
Dağdan dağa seslenen çobanlar geçti

SÂLİM' E

Sevdâya bilâ hudûd meydan verdik
Dünyâ gibi bir sâha-i cevân verdik
Kâm almak için sabâh ı mahşerde bile
Rindân ile peymâneye peyman verdik

RUBÂÎ

— İhsan Şûkrâ'ye —

Bilmem kime yâhud neye uyduk gittik
Gâhî meye gâhî ney'e uyduk gittik
Erbâb-ı zekâ riyâyı mezhep bildi
Bizler dil-i dîvâne'ye uyduk gittik

RUB Â Î

Çepçevre bahâr içinde bir yer gördük
Ferhâd ile Şîrîn'i berâber gördük
Baktık geceden fecre kadar ellerde
Yıldızlara yükselen kadehler gördük

R U B Â Î

Beyhûde merâretleri kalbinden sil
İstanbul'un etrâfı geniştir bunu bil
Nefrette isen bu beylerin hâlinden
Beylerbeyi sâhilinde mâzîye çekil

İHSAN ŞÜKRÜ'YE

Yokmuş o hayâl ettiğimiz âleme yol
Artık ne açıl ey gül-i ümmîd ne sol
Ey rûy-i zemin bu ye'simizden sonra
İster vîrân ol ister âbâdân ol

DEV R A N

Bir Kaadiri Mutlak eylemişken tanzâm
Devran görünür her kula bir türlü sakâm
Her kul verebilseydi merâmınca nizam
Her devrini eylerdi cahâm içre cahâm

FUAD BAYRAMOĞLU'NA

İksîri içenler ezelî sâgar'den
Mestîi melâmetle geçerler ser'den
Bir kerre *enelhak* diyen erbâb-ı dil'e
Hallâakı avâlim görünür her yerden

H A Y Y A M

Hayyâm ki her bahsi açar sâgarden
Bahsetmedi cennette akan Kevser'den
Gül sevdi şerâb içti gülüp eğlendi
Zevk aldı tırâşîde rubâîlerden

D Ö N Ü Ŗ

Mersâyı fenâda intizâr cylerken
Gâhî geç eser o bâd gâhî erken
İklîm-i ilâhî'ye rücû etmek içün
Ervâh açılır engine yelken yelken

SERÂZÂD

Hcr sâhibi hâl kendi zevkinde yaşar
Dünyânın güft ü gûsu fevkinde yaşar
Bir zirveye konmayan hümdır ki gönül
Âzâdeliğin hevâ-yı şevkinde yaşar

RUBÂÎ

Hikmet sayılır bunca rubâîmiz var
Sokrat'ca Felâtun'ca rubâîmiz var
Hikmetten fazla şi'ri andırır bir de
Üstâd Şekip Tunç'a rubâîmiz var

VAHDET-İ VÜCUD

Bir zümre odur Hâlık-ı Mutlak dediler
Bir benzeri yoktur bu muhakkak dediler
Bir kerre görenlerse o Rabb-ı Ezel'i
Dilmesti-i rü'yetle *enelhak* dediler

S E S

Yârab ne müsâvâtı ne hürriyeti ver
Hattâ ne o yoldan gelecek şöhreti ver
Hep neşve veren aşkı terennüm dilerim
Yârab bana bir scs yaratan kudreti ver

Ş E V K

Seyreylediğin semâ'-ı Mevlânâ'dır
Devreyliyen ecrâm-ı cihân-ârâdır
Sağ elden uzattıkları peymânelere
Gülrenk sebûlardan akan sahbâdır

HAZAN

Âhir ne bu cûşîş ne bu cyyâm kalır
Hâtırda ne cânan ne serencâm kalır
Son faslımızın şâmı garîbânında
Gül devrini hâtırlatacak câm kalır

VEHbİ'YE

Her rind bu bezmin nedir encâmı bilir
Dünyâmızı nâgâh zalâm örtebilir
Bir bitmiyecek şevk verirken beste
Bir tel kopar âhenk ebediyyen kesilir

RUB Â İ

Eyyâm geçer şânı da sürmez şeb olur
Aşk ehli hıredmend ise Cem-mezheb olur
Derk etmemek isterse günün geçtiğini
Hem câm ile hem yâr ile leb-ber-leb olur

RUB ÂÎ

İkbâle geçcn hayli taraftan öğülür
İdbârc düşen de her taraftan söğülür
Âhir öğülen ögen sögen birlikte
Hep aynı değirmende karışmış döğülür

Ö M Ü R

Bir merhaleden güneşle deryâ görünür
Bir merhaleden her iki dünyâ görünür
Son merhale bir fasl-ı hazandır ki sürer
Geçmiş gelecek cümlesi rü'yâ görünür

RUB ÂÎ

Hayyâm'a muzâf olan rubâîlerde
Bir hayli külâahlar karışmış görünür
Kaailleri gâhî cücedir gâhî dev
Cinlerle ilâhlar karışmış görünür

TEV F İ K ' E

Bir meclis'e vardık ki sebû-yı mey boş
Susmuş nefes erbâbı derûnı ney boş
İşret'de arar rûh muvâfık hemdem
Tevfik refîk olmayıcak her şey boş

PASCAL'IN FİKRİNİ TAZMİN

Bomboş sonu yok dâire her yer merkez
Hâllâk ne cânibdedir insan bilemez
İdrâkini yorma zevke dal gülşende
Gülçenk lebinden öpülür duhter-i rez

RUBÂÎ NEŞVESİ

Farkında değildik goge ermiş serimiz
Şimdengerü gülzârı suhan'dir yerımız
Gitmiş haber-î neşvesi Hayyâm'a kadar
Haz vermiş ahibbâ'ya rubâîlerimiz

T E R C İ H

Dünyâda ne ikbâl ne servet dileriz
Hattâ ne de ukbâda saâdet dileriz
Aşkın gül açan bülbül öten vaktinde
Yâranla tarab yâr ile vuslat dileriz

LÂEDRÎ'DEN

Biz aşka tapanlarız müselman başka
Bîçâre karıncayız Süleyman başka
Bizlerde soluk câme sararmış yüz ara
Som sırma satan küçük bezistan başka

URFÎ ŞÎRÂZÎ'DEN

Urfî iki dünyâ dahi hep nakşber âb
Ammâ o ne âb âb değil belki serâb
Hattâ ne serâb o belki mevhûme-i hâb
Ol hâb ne hâb hâbı mestân-ı harâb

İSFAHAN'DA MEZAR KİTÂBESİ

Efsûs ki şimdi rûhsuzdur bedenim
Ancak bir köhne pîrehendir kefenim
Yârânı azîzan beni yâd eyleyiniz
Zîrâ ki dönülmez seferimdir bu benim

Hayyam Rubâîlerini
Türkçe Söyleyiş

Bu kitap, Yahya Kemal vârisleri Reşat Beyatlı, Adile Güreralp, Nârin Özbalkan ve Çetin Şencan ile İst. Fetih Cemiyeti arasında yapılan mukavele gereğince, Cemiyetin Yahya Kemal Enstitüsü tarafından yayınlanmıştır. İçindeki şiirlerin her türlü basım ve yayım hakkı mahfuzdur.

YAHYA KEMAL

Hayyam Rubâilerini

Türkçe Söyleyiş

1 9 6 8

Yahya Kemal Külliyyatı : 4

(Yahya Kemal Külliyyatı'nın dördüncü kitabı olan bu eser, Yahya Kemal Enstitüsü yayınlarının 7. ve İstanbul Fetih Cemiyeti neşriyatının 51. kitabıdır.)

HAYYAM RUBÂÎLERİNİ TÜRKÇE SÖYLEYİŞ

Hayyâm'ı alıp tercüme et derlerse
Öğrenmek için tâlib isen bir derse
Derdim ki rubâisini nazmetmelisin
Hayyâm onu türkîde nasıl söylerse

Y. K.

فصل کل و طرف جو یار و لب کشت
 بایک دوسہ تازہ دلبری حور سہشت
 پیش آرتج کہ بادہ نوشتان صبوح
 آسودہ منجب ند و فارغ ز کشت

Gül faslı çemendeyiz kenârı cûda
 Bizlerle berâber iki üç âhû da
 Mey sun ki sabâh erken içenler o mey
 Mescidle kenîsâden olur âsûde

پیرانه پرم عشق تو در دام کشید
 تاجان دارم نخواهم از باد و بید
 من در عجبم ز می فروشان کجایشان
 بز آنچه فروشد چه خواهند خرید

Zühre'yle kamer gökte olaldan peydâ
 Meyden iyi şey görmedi bir kimse daha
 Ben mey satanın aklına cidden şaşarım
 Bir şey alamaz sattığı şeyden âlâ

دارنن چو ترکیب طبایع آراست
از بھر چه افکندش اندر کم و کاست
کز نیک آتشکستن از بھر چه بود
و ز نیک نیامد این صور عیب کراست

Hallâak ki hilkatleri eyler terkîb
Mahkûm-ı zevâl etmesi gaayctle garîb
Hilkatler eğer güzelse tahrîb neden
Çirkinse bu işten kim edilsin ta'yîb

بنکر ز جهان چه طرف برستم هیچ
 وز حاصل عمر چیست دردم هیچ
 شمع طربم ولی چو بنشتم هیچ
 من جام جسم ولی چو شکستم هیچ

Dünyâda nedir hisse-i en'âmım hîç
 ●mrümde felekten alınan kâmım hîç
 Ben şûle-i şevkim sönüversen hîçim
 Ben câm-ı Cem'im kırılsam encâmım hîç

صیاد ازل دانه در دام نهاد
 صیدی بگرفت و آدمش نام نهاد
 سرنیک و بدی که میرود در عالم
 و میکند و بهانه بر عام نهاد

Yem koydu tuzak kurdu o Hâlık sayyâd
 Saydetti şikâre koydu âdem diye âd
 Hem kendi yapar cihanda her nîk ü bed'i
 Hem çâre bulur herkese eyler isnâd

آنانکه محیط فضل و آداب شدند
 و جمع کمال شمع اصحاب شدند
 ره زین شب تاریک نبردند برون
 گفتند فسانه و در خواب شدند

Onlar ki erüp fezâil ü âdâbe
 Fânûs idiler encümen-i ahlâbe
 Yol bulmadılar hârice muzlim geceden
 Hep daldılar efsâne okurken hâbe

یا قوت لب لعل بدخشانی کو
 و آن راحت روح ریحانی کو
 می کر چه حرام در پلمانی شد
 می میخور و غم مخور پلمانی کو

Yâkuutleb ol lâ'li Bedahşan neredde
 Hoşbûy şerâb o râhat-î can neredde
 Derler meyi İslâm harâm etmiştir
 İç gam yeme İslâm'a o iyman neredde

دنیا بمرا در اند کیر آخر چه
 وین نامه عمر خواند کیر آخر چه
 کیرم که بکام دل باندی صد سال
 صد پال دگر باند کیر آخر چه

Devretse murâdınca cihânın sonu ne
 Hatmetsen eğer o dâstânın sonu ne
 Yüz yıl emelince geçse mes'ûd olsan
 Yüz yıl dahi zammolsa zamânın sonu ne

آورد به اضطرابم اول به وجود
 جز حیرتم از حیات چیزی نرسود
 رستم به اکراه و ندانیم چه بود
 زین آمدن و بودن رستن مقصود

Sevketti irâdem olmadan dünyâyê
 Günden güne oldu hayretim bîgaaye
 Geldik kaldık ve gittik ammâ ne için
 Kerhen göçüverdik ırmeden mânâyê

آمد سحری نذار میخانه ما
 کایے رند حنرا باقی دیوانه ما
 بر حنیر که پرکنیم پیما نه زمی
 ز آن پیش که پرکنند پیمانہ ما

Hâtif inerek seherde meyhânemize
 Seslendi harâbâtii dîvânemize
 Peymâne-i ömr dolmadan bîdar ol
 Biz dolduralım şerâb peymânemize

الكنون که زخوشد لی بجز نام نماند
یک مدم نچته حب زمی خام نماند
دست طرب از ساغر می باز نکیر
امروز که دستگیر حب ز جام نماند

Mâdâm ki kaldı şevkin ancak nâmı
En pişkin dost bil şerâb-ı hâmı
Bir böyle zamanda meyden el çekme sakın
En sâdık destgîrimiz say câmı

این کنہ سپہر کہ عالم اور نام است
 و آرامگاہ ابلق صبح و شام است
 بر میست کہ و اما نغصہ جمشید است
 قصریت کہ تکیہ گاہ صہبہرام است

Bir bender-i köhnedir cihandır nâmı
 Gerdûne metâf olmada subh û şâmı
 Bir bezm ki ermiş nice bin Cemşîd'e
 Bir kasr ki görmüş nice bin Behrâm'ı

برجه بر حب ز جامه خواب ای ساقی
 درده درده شراب ناب ای ساقی
 زان پیش که از کاسه پر کوزه کنند
 از کوزه به کاسه کن شراب ای ساقی

Kalk et hele terk-i cânehâb ey sâkî
 Doldur doldur şerâb ı nâb ey sâkî
 Âhir bir testi olmadan kâsei ser
 Dök kâseye testiden şerâb ey sâkî

زین کنب کردن بد افعالی بین
 وز رفتن دوستان جهان خالی بین
 تا بتوانی تو یک نفس خود را باش
 فردا من کردی مطلب خالی بین

Seyret şu dönen kubbe-i bed' ef'âlî
 Ahbâb gideiden beri her yer hâlî
 Bir an dahi fevt eylemeden zevkine bak
 Ferdâyı unut sen gözet ancak hâlî

افسوس کہ نامہ جو ایسے طے شد
 وین تان بہار شاد ماسینے طے شد
 آن مرغ طرب کہ نام او بود شبا
 فریاد ندانم کہ یکے آدیکے شد

Efsûs ki mevsimî civânî geçti
 Kış geldi bahâr-ı şâdmânî geçti
 Eyvâh şebâbet denilen mürğ-i tarab
 Biz farkına varmadık pek ânî geçti

خیام اگر زباده پستی خوش باش
 با سادہ رسی نخه اگر شتی خوش باش
 چون عاقبت کار جهان نیتی است
 انکار کنیتی چو پستی خوش باش

Hayyâm oldunsa mest sen zevkine bak
 Bir tâze güzelle neşvelen zevkine bak
 Mâdâm ki yokluktur işin âkıbeti
 Yoksun farzet de vâir iken zevkine bak

خواہی کہ اساس پس عمر محکم یابی
 یکچند بہ عالم دل — یزے غم یابی
 فارغ منشین ز خوردن بادہ فضا
 تالذت عمر خود د مادم یابی

İstersen esâsı ömrü muhkem kılmak
 Birkaç günlük hayâtı bîgam kılmak
 Ömründe mey-î sâfdan ayrılma sakın
 İstersen eğer zevki demâdem kılmak

آتanan ke dr Adnd ddr d d d d d d d d d d
 Ashfah naz d d d d d d d d d d d d d d d d
 d
 d

Onlar ki gelüp bu dehre pürcûş olarak
 Ezvâka sarıldılar kadehnûş olarak
 İçtikleri bâdelerle medhûş olarak
 Son uykuya daldılar hemâgûş olarak

ما لعبت کاینم وفلک لعبتبا
از روی حقیقتی نه از روی مجاز
بایچ کسان بدیم بر نطع وجود
رفتم به صندوق عدم یک یکا

Biz kuklalarız oynatan üstâd felek
Zannetme mecazdır bu hakikat gerçek
Varlık sahnında oynadık bir müddet
Sandûk-ı ademî ka'ına indik tek tek

این چرخ فلک برہلاک من تو
 قصدی دارد بہ جان پاک من تو
 بر سبزہ نشین پیالہ کش در پیمانہ
 تاسبزہ برون دمد ز خاک من تو

Bir gün bizi mahvetmeyi isterdi felek
 Bir kasdı var ihlâk ile ifnâmıza dek
 Mekseyle çemenzârda çek câmı meyi
 Ergeç • çemen toprağımızdan bitecek

ابرآمد و باز بر سر پیره کریت
بی باده ارغوان - یمنی باید زیت
امروز که این پیره تماشا که مات
تاسیره خاک ماتماشا که کیت

Yaş döktü bulut çayır çemenden geçerek
Mümkün mü kızıl şerâbı nûş eylememek
Gerçek bu çemende şimdi biz gezmedeyiz
Bizden bitecek çemende kimler gezecek

یکچند بہ کو دیکے بہ استاد شدیم
 یکچند بہ استاد می خود شاد شدیم
 پایان سخن نکر کہ مارا چہ رسید
 چون آب درآمدیم و چون باد شدیم

Bir dem toy idik tâlib-i üstâd olduk
 Bir dem de biz üstâd olarak şâd olduk
 Fehmeyle sözün sonunda encâmımızı
 Biz âb idik evvel giderek bâd olduk

از کردش روزگار به زنجی گیر
 بر تخت طرب نشین بلب ساغر گیر
 از طاعت و معصیت خدا پیغنیست
 باری تو مرا در خویش از دلگیر گیر

Devrettiği müddetce felekten kâim al
 Tahtı tarab üzre meyle leb-ber-leb kal
 Müstağnîdir günâh ü tâatden Hak
 Sen cânânınla durmadan zevkine dal

یاران موافق همه از دست شدند
 در پای اجل یکان یکان پست شدند
 خوردیم ز یک شراب در مجلس عمر
 دوری و دو سه پیشتر ز ما مست شدند

Yârânı vefâkârı zebûn etti eccl
 Bir bir çekiverdiler bu dünyâdan el
 Ömrün bezminde aynı mey'ken meyimiz
 Mest oldular eyvâh iki üç devr evvel

کس خلد و حسیم رانیدست ای دل
 کو بی که از آن جهان سیدست ای دل
 امید و سر اس پس با بخی نیست کز آن
 خود نام و نشانی نه پدیدست ای دل

Cennet ne cehennem ne gören yok a gönül
 Bir avdet edüp haber veren yok a gönül
 Ümmîd ile korkumuz o şeylerden ki
 Bir nâm ü nişâne gösteren yok a gönül

می خوردن و شاد بودن آیین منست
 فارغ بودن ز کفر و دین دین منست
 کفتم به عروپس در کابین حشمت
 کفادل حرم تو کابین منست

Mey nûş etmek ve neşvedir âyînîm
 Âzâdei küfr ü dîn oluştı dînîm
 Sordum mihrin nedir arûs-ı dehre
 Neşven dedi yüzgötümlüğüm kâbînîm

بر مغرش خاک خستگان می بینم
 در زیر زمین نهنگستان می بینم
 چندانکه به حرامی عدم می نگرم
 ناآمدگان و رستگان می بینم

Hâk üzre uyur benî-beşer görmedeyim
 Hâk içre de saklı kimseler görmedeyim
 Sahrâyı adem semtine her baktıkça
 Yok bir gelen ensâli gider görmedeyim

در کار که کوزه کریم بودم دوش
 دیدم دوش از کوزه کوپا و حموش
 سر یک به زبان حال با من گفتند
 کو کوزه کرو کوزه حشر و کوزه فروش

Çömlekçiye uğradım dün akşam bir an
 Gördüm iki bin testi konuşkan susağan
 Bir testi bu söylenişle cûşetti heman
 Hey testi yapan testi alan testi satan

دوران جهان بی می و ساقی میچیت
بی زمره نای عظمی میچیت
مرچند در احوال حجبان میکریم
حاصل همه عشرت و باقی میچیت

Sâkiyle mey olmadıkça boştur bu cihan
Gelmezse İraak neylerinden elhan
Ahvâl-i cihânı seyredip görmedeyim
İşrettir kâr-ı ömr bâkîsi yalan

این چرخ چو طایست نکون افتاد
در وی مـ زیر کان زبون افتاد
درد و پستی شیشه و ساعت زنگید
لب برب و در میان خون افتاد

Gûyâ bir tâs-ı sernigûndur devran
Altında ezilmektedir ehî iz'an
Bak şîşe vü sâgarin mahabbetlerine
Lebber-leb iken âreye düşmüştür kan

زان پیش که نام تو ز عالم برو
می خور که چومی رسد به دل غم برو
بکشمای پر زلف تبی بند ز بند
زان پیش که بند بندت از هم برو

İç bâde adın silinmeden âlemde
Bir mest gönülde toz bulunmaz gamden
Bir bir kopup ayrılmadan eczâ yı tenin
Bir bir tel ayır lâîf bir perçemden

اسرار ازل را نہ تو داینے ونہ من
 دین حرف معانہ تو خواہیے ونہ من
 مست از پس پردہ گفتگوی من و تو
 چون پردہ ہرافتد نہ تو ماینے ونہ من

Esrâr-ı ezel ki saklı senden benden
 Bir bilmededir ne ben habîrim ne de sen
 Biz perdenin arkasında söylenmedeyiz
 Vaktâki iner ne sen kalırsın ne de ben

کل گفت به از تقای من یو بی نیست
 چندین ستم کلا بکر بار به چیت
 بس بزبان حال با او میگفت
 یک روز که خندید که سالی نکریت

Gül der ki yüzüm kadar güzel yüz yokken
 Taktır edenin ettiği işkence neden
 Bülbül de içinden ona der bak var mı
 Bir gün sevinip de bir yıl âh eylemeye

خیام که خیمه های حکمت میدوخت
 در کوره عنم قناد و ناکاه بسخت
 مقراض اجل طناب عمرش برید
 دلّال اسل بر ایکانش خفت

Hayyâm ki dikti haymeler hikmetten
 Nâgâh tutuştu âteş-i mihnetten
 Mikrâz-ı ecel tınâb-ı ömrün kesti
 Dellâl-i acûl de sattı dun kıymetten

مگذار که غصه در کنار بگیرد
 و اندوه محال روزگار بگیرد
 مگذار دمی کنار آب لب کشت
 ز آن پیش که خاک در حصار بگیرد

Sen kendini endişeye kaptırma sakın
 Endûh-ı muhâl etmeye hulyâna akın
 Toprak seni defnetmeden evvel içine
 Meks et su kenârında çemenzâra yakın

پیش از من تو ایسل و نهاری بوده است
 کردند فلک برای کاری بوده است
 ز نهار تو دم به خاک آهسته نهی
 کان مردم که چشم بخاری بوده است

Varmış bizden çok önce bir leyl ü nehâr
 Gerdun da murâdınca olurmuş devvâr
 Bâzan ezilir bir güzclin gözbebeği
 Sen toprağa bastıkça yavaş bas her bâr

زین پیش نشان بودینها بوده است
 پیوپته قلم ز نیک و بدنا سوده است
 در روز ازل سر آنچه بایست بد
 غم خوردن و کوشیدن بایوده است

Pek çoktan olunmuş olacaklar derkâr
 Takdîr ise nîk ü bedî yazmış her bâr
 Bahşetti ezelden O ne lâzımsa bize
 Pek nâfiledir uğraşıp olmak gamhâr

هر که که نقشه جامه در رنگ زند
 در دامن گل باد صبا چنگ زند
 مشیار کیسه بود که با سیمبری
 می نوشت و جام باد به رنگ زند

Esvâbı benefşenin ne dem renge dalar
 Dâmân-ı güle bâd-ı sabâ pençe salar
 Akl ehli odur ki yârı sîmin-tenle
 Mey nûş eyler ve kâsesin tâşa çalar

احب ارم که ساکنان این ایوانند
اسپه باب تر دهنه دمنده اند
هان تا سپهر شش خرد کم نمکنی
کائنات که مدبرند پر کردارند

Ecrâm ki âsmânda rahşandırlar
Hayretbahşâ-yı ehli iz'andırlar
Onlar çevirir bu çarhı zannetme sakın
Onlar da bu kâinâta hayrandırlar

این کوز و چو من عاشق زاری بوده است
 در بند سر زلف . - بخاری بوده است
 این دست که بر گردن او می بینی
 دست است که در گردن یاری بوده است

Vaktiyle bu testi ben kadar âşık-ı zâr
 Olmuş zencîr-bend-i giysû-yı nigâr
 Boynunda bugün şu gördüğün kulp o zaman
 Bir koldu ki sarmaştığı yer gerdan-i yâr

خیام ز بهر کنه این ماتم چسبیت
 و ز خوردن غم فائده پیش و کم چسبیت
 آنرا که کنه نکر، غفران نبود
 غفران ز برای کنه آمد غم چسبیت

Hayyâm günâh içün şu mâtem neyedir
 Gam fâide bahşederse bilmem neyedir
 Gufran gelmez günâhkâr olmayana
 Mâdâm o günâh içün gelir gam neyedir

ای چرخ فلک خرابی از کینه تست
بیدادگری عادت دیرینه تست
ای خاک اگر سینه تو بشکافت
بس کوهر قیمتی که در سینه تست

Ey çarh bu tahrîb eserî kînendir
Bîdâd senin âdet-i dîrînendir
Ey hâk yarılsan görünür ibretle
Kıymetli güherler dolu yer sînendir

بزدان چو کل وجود مایم آراست
 دانت ز فعل ماچہ برخواہد خاست
 بی حکمش نیست سرکناسی کہ مرآت
 پس سوختن قیامت از بہر خجست

Yazdan bizi balçıktan ederken tahmîr
 Bizden çıkacak fi'li de etmiş takdîr
 Ben hükmüne ma'kûs günâh işlemedim
 Dûzahde niçün yakmağı kılsun tedbîr

می خور که مدام راحت روح تو اوست
 آسایش جان و دل مجروح تو اوست
 طوفان غم از آید از پیش و پست
 در باد کز یی کشته نوح تو اوست

Sen mey nûş et ki râhat-î rûhundur
 Âsâyîş-i cân ü dil-i mecrûhundur
 Etrâfını ger sararsa gam tûfânı
 Sen câma sığın ki keşti-î Nûl'undur

بابا ده نشین که ملک محمود اینست
 وزیر چک شو که بحسن داود اینست
 از آمدن و رفت در گریه دامن
 حالی خوش باش ز آنکه مقصود اینست

Hemşehri mey ol ki milki Mahmûd budur
 Âvâzei çengi dinle Dâvûd budur
 Geçmiş ve gelen günleri tezkâr etme
 Zevk et ki hayâtta da maksûd budur

قومی زکراف در غور افتاد
 قومی ز سپہ حور و قصور افتاد
 معلوم شود چو پردہ ہا بردار
 کر کوئیے تو دور دور و رافتاد

Bir zümreye lâf olmada bâdîi gurûr
 Bir zümrenin istekleri firdevs ile hûr
 Vaktâki iner perdeler anlarlar ki
 Semtinden dûr imişler ammâ pek dûr

مرغی دیدم نشسته بر باره طو پس
 در پیش رخسار ده کله کی کاو پس
 با کله همی گفت که افسوس افسوس
 کو بانک جرسها و کجانا لگو پس

Bir kuş gördüm makaaını bir kulle-i Tûs
 Durmakta önünde kelle-i Keykâvûs
 Her lâhza diyor kelleye efsûs efsûs
 Şâhım hani gülbangi ceres nâlei kûs

چون نیست حقیقت ویتین اندر دست
 نتوان بامید شک همه عمر نشیت
 مان تا نهیم جام می از کف دست
 دبیخسبری مرد چه مشیار چه مست

Mâdâm hakikat ve yakîn cümlesi boş
 Şekk-üzre bütün ömr ise geçmez pek hoş
 Mey nûş edelim ki hîhaber kaldıkça
 İster ayık olsun kişi ister sarhoş

بنگر ز صبا دامن گل خاک شد
 بلبل ز جمال گل طربناک شد
 بین باده خورید کای بسا کل کرنا
 از شاخ فرو ریخته و خاک شده

Esdikçe sabâ dâmen-i gül çâk olmuş
 Bülbül güle bakdıkça tarabnâk olmuş
 İç bâdeyi çünkü bâd elinden nice gül
 Kopmuş da dalından dökülüp hâk olmuş

دل سر حیات اگر کما ہے دانست
 در مرکز ہم اسرار یہ آہے دانست
 امروز کہ با خود یہ اندیشی سیچ
 فردا کہ ز خود روی چہ خواہی دانست

Rûh anlasa hakkıyla nedir sırrı hayât
 Anlardı eğer varsa hafâyâ-yı memât
 Aklınla bu gün bilmediğin mânâyı
 Kabrinde mi idrâk edeceksin heyhât

اجزاء پیا لہ را کہ در ہم پیوست
 اشک پستن او کجا روا دار دست
 چندین پد و ساق باز نین و گفت
 از مهر کہ پیوست و یکین کہ شکست

Eczâ-yı kadeh ki artık olmuş peyvest
 Kıymaz ona kırmak istemez bir bed-mest
 Âzâsını hangi sevgi birleştirdi
 Âhir bu vücûdu hangi kîn etti şikest

بردار پیاله و پیوای دجو
 بر کرد بکر دیبزه زار و لب جو
 کاین چرخ بسی قدت با مهنه
 صد بار پیاله کرد و صد بار جو

Al destе piyâleyle sebû ey dîlcû
 Çık gez ara bir tâze çemen bir leb-i cû
 Devran nice mehrûların endâmından
 Yüz kerre piyâle yaptı yüz kerre sebû

آن قصر که بر چرخ می زد پهلوی
 بر در که او شحان نهادند یی
 دیدیم که بر کنکرهاش فاخته
 بنشست می گفت که کو کو کو کو

Bir kasr idi çekmiş göğsü bürc ü bârû
 Şehler yere yüz sürdüğü bir kasr idi bu
 Bir kumru cihannümâsı üstünde durup
 Her an ötüyor diyordu ku ku ku ku

در پرده اسپرار نیست
 زین تعبیه جان هیچ کس آگه نیست
 جز در دل خاک هیچ منزله نیست
 بشنوا چنین پانه ها کوته نیست

Tâ perde-i esrâra kadar râh olamaz
 Bir tâbiyedir bu kimse âgâh olamaz
 Topraktan başka ilticâgâh olamaz
 Gûş et bu uzun hikâye kûtâh olamaz

İ Ç İ N D E K İ L E R

Rubâîler

	Sahife
İsmâîl Dede (Tâ'ûna giriftâr olarak Minâ'da)	7
Rubâî (Ahhâbını ister iyi ister kötü seç)	8
Nihad Sami Benarlı'ya (İhrâmı serenler bu bahârâbâde)	9
Halûk Şehsuvaroğlu'na (Çık tayy-ı zamân et açılır her perde)	10
Fuad Ömer'e (Eslâf kapıldıkça güzelden güzele)	11
Merâret (Dil-besteyiz ahhâbe esfriz yâre)	12
Rubâî (Hayyâm'ı alıp tercüme et derlerse)	13
Rubâî (Nemrûd eder işkence ve bilmez de neye)	14
İhsan'a (Cem mezhebi vaktinde şu dünyâ ne'ydi)	15
Tegaafül (Bilmem nedir enfûsî nedir âfâkî)	16
Hayâlâbâd (Şehzâdeyi hapseyledi zâlim pederi)	17
Cemal Yeşil'e (Hâtırlatır erbâb-ı dil'in sineleri)	18
Dr. Adnan'a (Bir âlem açan zaferlerin en geniş)	19
Sekip Tunç'a (İyman bir şevk olan zamanlar geçti)	20
Sâîm'e (Sevdâya bilâ hudûd meydan verdik)	21
Rubâî (Bilmem kime yâhud neye uyduk gittik)	22
Rubâî (Çepçevre bahâr içinde bir yer gördük)	23
Rubâî (Beyhûde merâretleri kalbinden sil)	24
İhsan Şükrü'ye (Yokmuş o hayâl ettiğimiz âleme yol)	25
Devran (Bir Kaadir i Mutlak eylemişken tanzim)	26
Fuad Bayramoğlu'na (İksiri içenler ezeli sâgar'dan)	27

Hıyyam (Hayyâm ki her bahsi açar sâgarden)	28
Ünüş (Mersâ yı fenâda intizâr eylerken)	29
Serâzâd (Her sâhib-i hâl kendi zevkinde yaşar)	30
Rubâî (Hikmet sayılır bunca rubâîmiz var)	31
Vahdet-i Vücud (Bir zümre odur Hâlık Mutlak dediler)	32
Ses (Yârab ne müsâvâtı ne hürriyyetî ver)	33
Şevk (Seyreylediğin Semâ'-ı Mevlânâ'dır)	34
İlâzan (Âhir ne bu cûş ne bu eyyâm kalır)	35
Vehbî'ye (Her rind bu bezmîn nedir encâmı bilir)	36
Rubâî (Eyyâm geçer şâm da sürmez şeb olur)	37
Rubâî (İkbâle geçen hayli taraftan öğülür)	38
Ömür (Bir merhaleden güneşle deryâ görünür)	39
Rubâî (Hayyâm'a muzâf olan rubâîlerde)	40
Tevfik'e (Bir meclis'e vardık ki sebû-yî mey boş)	41
Pascal'ın Fikrini Tazmîn (Bomboş sonu yok dâire her yer merkez)	42
Rubâî Neşvesi (Farkında değildik göğe ermiş serimiz)	43
Tercih (Dünyâda ne ikbâl ne servet dileriz)	44
Lâedri'den (Biz aşka tapanlarız müselman başka)	45
Urî Şîrâzî'den (Urî iki dünyâ dahi hep nakş-ber âb)	46
İsfahan'da Mezar Kitâbesi (Efsûs ki şimdi rûhsuzdur bedenim)	47

Hayyam Rubâîlerini Türkçe Söyleyiş

	Sahife
Gül faslı çemendeyiz kenâr l cüda	7
Zühre'yle kamer gökte olaldan peydâ .	8
Hallâak ki hilkatleri eyler terkib .	9
Dünyâda nedir hisse-i en'âmın hiç	10
Yem koydu tuzak kurdu o Hâlık sayyâd	11
Onlar ki erüp fezâil ü âdâbe .	12
Yâkuut-leb ol lâ'l-i Bedahşan nerede .	13
Devretse murâdmca cihânın sonu ne	14
Sevketti irâdem olmadan dünyâye .	15
Hâlif inerek seherde meyhânemize .	16
Mâdâm ki kaldı şevkin ancak nâmı	17
Bir bender-i köhnedir cihândır nâmı	18
Kalk et hele terk-i câme-hâb ey sâkı	19
Seyret şu dönen kubbe-i bed ef'âli .	20
Efsûs ki mevsimî cîvânî geçti . .	21
Hayyâm oldunsa mest sen zevkine bak	22
İstersen esâs-ı ömrü muhkem kılmak	23
Onlar ki gelüp bu dehre pür-cuş olarak	24
Biz kuklalarız oynatan üstâd felek . . .	25
Bir gün bizi mahvetmeyi isterdi felek	26
Yaş döktü bulut çayır çemenden geçerek	27

Bir dem toy idik tâlib i üstâd olduk	28
Devrettiği müddetce felekten kâim al .	29
Yârân ı vefâkârı zebûn etti ecel . .	30
Cennet ne cehennem ne gören yok a gönül	31
Mey nûş etmek ve neşvedir âyînini .	32
Hâk üzre uyur bcnîbeşer görmedeyim	33
Cömlekçiye uğradım dün akşam bir an .	34
Sâkiyle mey olmadıkça boştur bu cihan	35
Güya bir tās-ı ser-nigündür devran	36
İç bâde adın silinmeden âlemden .	37
Esrâr-ı ezel ki saklı senden benden .	38
Gül der ki yüzüm kadar güzel yüz yokken	39
Hayyâm ki dikti haymeler hikmetten	40
Sen kendini endişeye kaptırma sakın	41
Varmış bizden çok önce bir leyl ü nehâr	42
Pek çoktan olunmuş olacaklar derkâr .	43
Esvâbı benetşenin ne dem renge dalar	44
Ecrâm ki âsmânda rahşandırılar .	45
Vaktiyle bu testi ben kadar âşık-ı zâr	46
Hayyâm günâh için şu mâtem neyedir	47
Ey çarh bu tahrîb eserî kinendir	48
Yezdan bizi balçıktan edcrken tahmîr	49
Sen mey nûş et ki râhat-ı rûhundur .	50
Hemşehri mey ol ki milk-i Mahmûd budur .	51
Bir zümreye lâf olmada bâd-i gurûr	52
Bir kuş gördüm makaamı bir kulle i Tûs	53
Mâdâm hakikat ve yakın cümlesi boş	54
Esdikçe sabâ dâmeni gül çâk olmuş	55
Ruh anlasa hakkıyla nedir sırr-ı hayât	56
Eczâyı kadeh ki artık olmuş peyvest	57
Âi desti piyâlcıyle sebû ey dîlcü .	58
Bir kasr idi çekmiş göğe bürc ü bâr	59
Tâ perdei esrâra kadar râh olamaz .	60

N o t : I

Yahya Kemal'in Hayyam Rubâîlerini Türkçe Söyleyiş'-
lerinden birini burada kendi el yazısıyla veriyoruz :

اسرار انزل که صباقی سنده بند
بر سحره در نه بن خیرم نه دوش
باز در نه دل آرزو سنده سولخه ده
وقتی که اند نه من قالمست نه دوش

Bu rubâî'nin farsçası ve türkçe söyleyişi S. 38 dedir.

Hayyam Rubâîlerini Türkçe Söyleyiş kitabının 8. sahifesindeki rubâî'nin ilk iki mısraı bâzı nüshalarda :

تا زهره و مه بر آسمانند پدید بهتر ذمی لعل کسی هیچ ندید
şeklinde yazılıdır. Yahya Kemal, ilk iki mısraı, rubâînin bu söylenişinden türkçeleştirmiştir. 8. sahifede farsçası yazılı rubâînin ilk iki mısraı ise şu mânadadır:

**Yaşlı olduğum halde senin aşkın beni tuzağa düşürdü;
Cismimde can bulundukça şaraptan ayrılmıyacağım.**

N o t : 2

R u b â î l e r kitabının 7. sahifesindeki hallâkı kelimesi, hallâakı uzunluğunda okunmalıdır. S. 17'deki **dîvârından** kelimesinin de **divârından** okunması doğrudur.

S. 33'deki **hürriyeti** kelimesinin doğrusu iki y ile **hürriyyeti**'dir. Nihayet, S. 40'daki **ilâhlar** kelimesi **ilâahlar** sesiyle okunacaktır.

Yahya Kemal Enstitüsü

Fiat 15 Lira.

BAHA MATBAASI İSTANBÜL, 1963